

Til  
Finansdepartementet  
Kulturdepartementet

*Oslo, 30. april 2020*

## **INNSPILL TIL REVIDERT NASJONALBUDSJETT**

Norges idrettsforbund (NIF) ønsker med dette å komme med sitt innspill til revidert nasjonalbudsjett. Koronasituasjonen har gitt omfattende økonomiske konsekvenser også for idretten. Det er viktig at disse kompenseres i revidert nasjonalbudsjett (RNB) slik at idretten i tilstrekkelig grad er i stand til å starte opp igjen aktiviteten når myndighetene tillater dette.

I tillegg til konsekvenser av koronasituasjonen vil NIF trekke fram tre andre saker til diskusjon i forbindelse RNB. Det handler om følgende:

- Den årvisse tilleggsbevilgningen til ordningen med kompensasjon for merverdiavgiften for idrettslag som bygger egne anlegg.
- Arbeidsgiverandel av pensjonspremie til Statens pensjonskasse.
- Døves likeverdige deltakelse i idrett.

### **Å komme i gang med idrett**

Som for resten av samfunnet er det, med referanse til koronasituasjonen, aller viktigste for norsk idrett å komme i gang igjen med mest mulig idrettsaktivitet på en kontrollert måte slik at vi samtidig bidrar til å hindre smitte i samfunnet. Økonomiske tiltakspakker er avgjørende for at vi skal ha de nødvendige ressursene til å gjenoppta aktiviteten så snart det er trygt. Å komme i gang så raskt som mulig er kritisk både fordi vi har en betydelig samfunnsrolle gjennom å levere idrett, fellesskap og folkehelse, samt at vi er en betydelig arbeidsgiver og bidrar til det lokale og nasjonale næringslivet.

Hver dag organiseres titusenvis av treningsøkter med voksne som engasjerer seg og bryr seg. Disse treningene er ikke bare et gode for medlemmene og idrettslagene selv, men har store konsekvenser for lokalsamfunn og storsamfunn. Idrettslagene representerer et fellesskap og en tilknytning for svært mange. Samfunnets støtte til at idrettslagene kan fungere gjennom koronakrisen er en sikkerhet for at dette fellesskapet også vil være der så raskt som mulig etterpå, til det beste for tilhørighet, inkludering og folkehelse.

Norsk idrett består i all hovedsak av frivillighet, men har også en mer profesjonell del med mange tusen arbeidsplasser og stor kommersiell virksomhet. Som ett eksempel er det over 3000 ansatte bare i toppfotballen. I tillegg er idretten en stor og viktig bruker av tjenester fra næringslivet både lokalt og nasjonalt.

Vi ønsker å finne riktige løsninger for at vår aktivitet kan tas opp gradvis, kontrollert og sammen med resten av samfunnet. Idretten kan, gjennom sin kraft og organisering, ta et viktig samfunnsansvar gjennom gode og tydelige systemer som vil hindre ukontrollert smitte kombinert med god idrettsaktivitet og en tilnærming til normalt dagligliv. Dette har idretten vist med sine koronavettregler fra 2. april som er utarbeidet for 55 særforbund og 200 idretter.

## **Status i norsk idrett**

All organisert idrett ble i praksis stanset den 12. mars. Norges idrettsforbund ber om hjelp til den akutte likviditetssituasjonen svært mange idrettslag befinner seg i.

Norsk idrett har normalt egne inntekter på nesten 1,5 milliarder kroner per måned. Disse er vesentlig redusert. Til tross for at de fleste idrettslag og særforbund allerede har permittert sine ansatte og stoppet alle mulige andre kostnader, kan ikke dette veie opp for bortfallet av inntekter. Tapene er i stor grad knyttet til bortfall av arrangementsinntekter og kostnader knyttet til drift av egne idrettsanlegg eller anlegg leid av private. I tillegg kommer tap knyttet til bortfall av treningsavgifter. I perioden mars – juni lider idrettslagene ett samlet tap på ca. 954 mill. Medregnet alle organisasjonsledd i norsk idrett (inkludert arrangementsselskaper) er det totale tapet foreløpig estimert til ca. 1,5 milliarder kroner for den samme perioden. Det er avgjørende at norsk idrett får treffsikre tiltak som dekker en tilstrekkelig andel av dette tapet slik at de ulike organisasjonsleddene kan drive relevant aktivitet ved oppstart igjen. Idretten utgjør sentrale møteplasser i sine lokalsamfunn, spesielt for barn- og ungdom men også for næringslivet og samarbeidspartnere gjennom ulike arrangementer.

Med bakgrunn i dette ser vi at idrettens behov kan deles i fire hovedkategorier som til sammen dekker idrettens økonomiske behov for støtte:

1. De store arrangørene (arrangementsstøtteordningen)
2. Eliteserier og store idrettslag med variert drift (kontantstøtteordningen)
3. Ordinære idrettslag/grasrota (likviditetsstøtte – nytt tiltak)
4. Merkostnader for toppidrettsutøverne ved utsettelse av OL/PL i Tokyo

Disse hovedkategoriene krever dels ulike tiltakspakker eller virkemidler. De virkemidlene som Norges idrettsforbund foreslår, vil dekke disse kategoriene på en treffsikker og god måte.

### **1. De store arrangørene (arrangementsstøtteordningen)**

NIF viser til den midlertidige kompensasjonsordningen for arrangører i frivillighets- og idrettssektoren ved avlysning, stenging eller utsettelse av arrangementer som følge av COVID-19-utbruddet.

Ordningen er en kjærkommen og helt nødvendig ordning for dem den treffer, men søknadsrunden viste tydelig at denne ordningen treffer svært snevert. Det er kun søkt om 371 millioner av det bevilgede beløpet på 700 millioner, hvorav kun 265,5 millioner fra norsk idrett.

NIF ser derfor behov for betydelige justeringer knyttet til dagens ordning:

### **a) Endret innretning:**

Det er behov for å endre innretningen på kompensasjonsordningen slik at den treffer idretten, frivilligheten og kulturens behov. Høringsinnspillet fra NIF av 27. mars 2020, på vegne av hele norsk idrett, ble ikke hensyntatt i forskriften som ble utarbeidet og vedtatt. De samme innspillene er like relevante etter at vi har sett hvordan ordningen nå slår ut, og Norsk idrett vil konkret be om at disse endringene tas inn i forskriften. Vi trekker her frem noen av hovedpunktene fra vårt hørings svar (som for øvrig legges ved i sin helhet) som vi mener er avgjørende for at ordningen skal treffe best mulig:

#### Utvalgte paragrafer som NIF ønsker å fremheve:

- § 1 Formål  
Endre billettinntekter, deltakeravgift og merkostnader til å gjelde det økonomiske tapet. Formålet med kompensasjonsordningen må være å stille arrangøren i en økonomisk posisjon tilsvarende som om det avlyste/utsatte arrangementet ville blitt gjennomført som planlagt. Det er derfor det økonomiske tapet som må dekkes, uavhengig av om dette er påløpte merkostnader, eller tapte inntekter.
  - Slike tapte inntekter kan være deltakeravgifter, billettinntekter, inntekter fra samarbeidspartnere, salg av varer fra kiosk mm.
- § 2 Generelle vilkår  
Arrangører som mottok 60 prosent eller mer av sine inntekter i 2019 fra det offentlige, har ikke har rett til kompensasjon etter denne forskriften. I denne definisjonen på offentlige tilskudd må kompensasjon av moms ikke innberegnes.
- § 3 Hvilke tap eller utgifter det kan gis kompensasjon for  
Norges idrettsforbund mener at ethvert økonomisk tap som følge av utsettelse/avlysning bør dekkes slik at alle kostnader som ett organisasjonsledd har pådratt seg i forbindelse med arrangementet må kompenseres.

#### Generelle betraktninger:

- Det vil være avgjørende at kompensasjonen kan utbetales så raskt som mulig siden flere organisasjonsledd og arrangører allerede har likviditetsproblemer.
- Vi mener det må legges opp til at alle tap i forbindelse med avlyste, stengte eller utsatte arrangement dekkes. ref paragraf 1 over.
- Ikrafttredelse av endringer:  
Endret innretning på ordningen må få tilbakevirkende kraft til 5. mars 2020.

### **b) Utvidet tidsperiode og beløp for kompensasjonsordningen:**

Kompensasjonsordningen er tidsbegrenset til å omfatte arrangement i perioden 5. mars til 30. april. Det vil være nødvendig å forlenge denne perioden til i første omgang 31. august 2020, i tråd med endret tidsperiode for at store idrettsarrangementer ikke tillates. I tillegg må kompensasjonsbeløpet økes tilsvarende det perioden forlenges med.

## 2. Eliteserier og store idrettslag med variert drift (kontantstøtteordningen)

Norsk idrett har, i tillegg til å være en frivillig organisasjon med 58 millioner dugnadstimer tilsvarende 34 000 årsverk, en betydelig kommersiell virksomhet med stor omsetning og flere tusen arbeidsplasser. For denne delen av norsk idrett vil kontantstøtteordningen være en god og nødvendig tiltakspakke for å tilføre kritisk likviditet.

Norges idrettsforbund har imidlertid gjennomgått dagens ordning og ser at den kun treffer ett fåtall av disse organisasjonsleddene. Derfor viser vi til Stortingets behandling av Prop. 70 LS (2019-2020) og følgende anmodningsvedtak under behandlingen av Innst. 232 L (2019-2020):

*Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «erverv til formål» og dermed ikke betaler skatt blir ivaretatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift, ivaretas.*

Norges idrettsforbund ber på bakgrunn av dette om at det opprettes en søknadsbasert ordning for foreninger, aksjeselskap eid av foreninger (mange organiserer for eksempel anleggsbygging og drift i aksjeselskaper for å holde dette adskilt fra klubbens øvrige virksomhet og risiko) og stiftelser som “ikke har erverv til formål”, basert på samme prinsipper som kontantstøtten for næringslivet.

Vi ber om at ordningen hensyntar følgende:

- Det stilles ikke krav til skatteplikt, samt at ordningen inkluderer foreninger og aksjeselskaper eid av foreninger og stiftelser.
- Tilpasses til sesongbaserte inntekter på lik linje som for næringslivet.

Stortinget adresserer denne utfordringen gjennom finanskomiteens innstilling (Innst. 323 L (2019-2020) s. 10):

*Komiteen viser til at mange bedrifter har store sesongvariasjoner i omsetningen, mens kostnadene er mer jevnt fordelt over året. Komiteen mener det må sikres en modell som er bedre tilpasset sesongbedriftene, og fremmer derfor følgende forslag:*

*«Stortinget ber regjeringen vurdere om relevante kostnader i kompensasjonsordningen kan periodiseres i tråd med «sammenstillingsprinsippet» i regnskapsloven § 4-1, slik at kostnader som er påløpt for å skape en inntekt, henføres til samme periode (måned) som inntekten.»*

Det er viktig at en ny ordning kommer raskt på plass og at den er så ubyråkratisk som mulig, samtidig som den ikke åpner for misbruk. Derfor bør ordningen så langt det er mulig baseres på tilgjengelige registerdata om organisasjonene. For regnskapspliktige virksomheter vil søknaden kunne sjekkes opp mot tall i regnskapsregisteret. For virksomheter som ikke er regnskapspliktige, vil innsendt dokumentasjon fra søknad om merverdiavgiftskompensasjon kunne brukes for kontroll.

### **3. Ordinære idrettslag/grasrota (likviditetsstøtte – nytt tiltak):**

Norges idrettsforbund ser også behovet for å bedre den akutte likviditetsutfordringen som finnes i våre tett på 11 000 idrettslag og mindre organisasjonsledd, og som ikke er innenfor de to andre tiltakspakkene nevnt ovenfor. NIF mener det er viktig at det etableres en ny tiltakspakke så raskt som mulig, hvor penger blir gjort tilgjengelig til umiddelbar bruk. Norges idrettsforbund ber om en tilleggsbevilgning på 300 millioner kroner til en slik tiltakspakke for perioden mars – juni 2020. Idrettslagene har uunngåelige faste kostnader spesielt knyttet til drift og finansiering av egne anlegg eller til lokaler leid av kommersielle aktører samt ordinære mindre driftskostnader. Disse må også dekkes selv om aktiviteten i stor grad er nedstengt.

En tiltakspakke for idrett og frivillighet knyttet til den allerede eksisterende ordningen for fordeling av penger som finnes for momskompensasjon for varer og tjenester, vil etter Norges idrettsforbunds mening kunne være en særdeles god og treffsikker løsning for å avhjelpe de økonomiske konsekvensene av nedstengningen av idretten. Det vil likevel være noen idrettslag som av forskjellige grunner ikke har søkt om momskompensasjon og derfor ikke vil være i den etablerte kanalen for utbetaling. Disse organisasjonsleddene kan hensyntas på andre måter innenfor den foreslåtte summen.

De fleste idrettslag og andre organisasjonsledd søker årlig om momskompensasjon. Lotteri- og stiftelsestilsynet har derfor nødvendige data tilgjengelig for å kunne effektivere utbetalinger raskt og enkelt. En slik ordning vil være velegnet og treffsikker når det gjelder å lette på idrettslagenes umiddelbare likviditetsutfordringer. Som nevnt ovenfor er store idrettslag med stor økonomisk aktivitet de som er sterkest skadelidende av koronasituasjonen. Ved at fordelingen gjennom momskompensasjonsordningen treffer forholdsmessig etter økonomisk aktivitet, gjør dette til et spesielt velegnet virkemiddel for umiddelbar og treffsikker virkning.

Dersom det etter sommerferien viser seg at krisen vedvarer for norsk idrett, vil ikke 300 millioner kroner være tilstrekkelig, men for perioden vi er inne i, er dette summen som vil avhjelpe de umiddelbare likviditetsutfordringer for idrettens organisasjonsledd

### **4. Merkostnader for toppidrettsutøverne grunnet utsettelse av OL/PL i Tokyo**

Olympiske og paralympiske leker i Tokyo er flyttet fra juli 2020 til juli 2021. Det medfører betydelige merkostnader for både utøverne som skulle delta, og som nå må gjennomføre en ny runde med optimalisert forberedelse, og for de ulike landslagene. Sommeridrettene i Norge er tradisjonelt idretter med svak økonomi.

Tilsvarende merkostnader ser vi også i flere andre land, og i Danmark har man estimert disse ekstrakostnadene til 40 millioner DKK. Den danske stat, sammen med to ulike fond, har sørget for å tilføre disse midlene til Team Danmark og det danske idrettsforbundet.

En kartlegging i Norge viser at forsiktig estimerte ekstrakostnader beløper seg til 50 millioner. Av dette er ca. 60% knyttet til utøverne. Dette kan deles inn i følgende hovedposter:

- Utøverfinansiering – utgifter til livsopphold
- Inntektsbortfall for utøvere som utsetter studier eller deltidsjobb
- Bortfall av startpenger og premiepenger
- Kostnader til samlinger/driftsmidler
- Kostnader til sportslig ledelse/trenere/helseapparat

Bakgrunnen for estimatet og for ekstrakostnadene:

Troppen vil antakelig bestå av 90-100 utøvere i OL-troppen og 15-20 i Paralympics-troppen. Mer enn 60% av de aktuelle utøverne må gjennomføre kvalifisering til OL eller Paralympics i løpet av 2020/2021.

Normalt tas aktivitetsnivået i mange av idrettene noe ned i post-olympisk sesong, både fordi økonomien krever det, og fordi utøverne gjerne har et roligere sportslig år etter OL og Paralympics. Dette blir ikke aktuelt i denne situasjonen. Tvert imot så må en del av tiltakene, som var gjennomført før utsettelsen, repeteres i samme olympiske syklus. Dette påfører forbundene ekstra kostnader. 2022 blir heller ikke et normalt post-olympisk år, det blir et fullskala sportslig år i oppbyggingen mot Paris 2024, som kommer kun tre år etter Tokyo. I estimatene er bortfall av samlings- og konkurranseaktivitet i 2020 hensyntatt, mens eventuelt bortfall av sponsorinntekter til utøvere eller landslag, ikke er tatt inn. I en post-olympisk sesong med lavere aktivitet har utøverne planlagt enten økt lønnet arbeid utenfor idretten eller studier. Denne muligheten mister de nå, og dette utgjør en betydelig del av det estimerte tapet på 50 millioner.

Det er fortsatt en rekke uavklarte spørsmål knyttet til alle konsekvensene av koronasituasjonen, blant annet knyttet til konkurranseplaner, utøverkontrakter, samarbeidskontrakter osv. Derfor er dette estimatet nøkternt. Til grunn for den sportslige driften i de aktuelle landslagene ligger en eksisterende nøkternhetskultur. De fleste forbundene har trang økonomi, prioriterer strengt og får mye ut av midlene sine. Dette gjenspeiles også i estimatene.

Med henvisning til ovennevnte beskrivelse, ber NIF om at det avsettes midler til å dekke merkostnadene for utøverne og landslagene til de Olympiske og Paralympiske sommerlekene i Tokyo i 2021 grunnet utsettelsen.

### **Andre behov som ikke er knyttet til koronakrisen:**

I tillegg til de fire ovennevnte hovedkategorier knyttet til effekter av koronakrisen, vil vi også løfte fram følgende innspill som er viktig for idretten i forbindelse med RNB:

### **Momskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg**

Stortinget opprettet i 2010 en egen momskompensasjonsordning for idrettslag og andre frivillige organisasjoner som bygger egne idretts- og nærmiljøanlegg. Dette er en flott ordning som har bidratt til at idrettslagene i større grad enn tidligere bygger sine anlegg selv.

Med unntak av i 2012 har Stortinget alltid bevilget nok penger til at idrettslagene har fått kompensert anleggsmomsen fullt ut.

Det er godkjent 523 søknader i år med en samlet søknadssum er 301,1 millioner kroner. Idrettslag og andre frivillige organisasjoner har til sammen investert nær 2 milliarder kroner i disse idretts- og nærmiljøanleggene.

Stortinget har bevilget 194,5 millioner kroner til denne ordningen i årets statsbudsjett.

Det er svært viktig både for idrettslag som har bygget egne anlegg og søker om kompensasjon i år, og for dem som vurderer å bygge anlegg, at denne ordningen er forutsigbar og at idrettslagene kan føle seg trygge på at momsens kompenseres fullt ut.

Norges idrettsforbund ber Stortinget bevilge tilstrekkelig med penger til denne ordningen slik at alle idrettslag som bygger anleggene sine selv, får full momskompensasjon. Lotteri- og stiftelsestilsynets kostnader ved å behandle søknadene dekkes også av bevilgningen. Norges idrettsforbund ber om at det gis en tilleggsbevilgning på 110 millioner kroner i revidert budsjett.

De siste års søknadssummer er vist i tabellen nedenfor.

År	2017	2018	2019	2020
<b>Søknadssum</b>	169	304	271	301

### **Arbeidsgiverandel av pensjonspremie til Statens pensjonskasse**

Det vises til Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2020, og kapitlene under Arbeids- og sosialdepartementet, Kulturdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7).

- *Som et ledd i Arbeids- og sosialdepartementets arbeid med å modernisere premiesystemet i Statens pensjonskasse (SPK) besluttet departementet i 2018 en innføring av betaling av en forsikringsteknisk beregnet pensjonspremie for de virksomheter fra frivillig sektor som er medlem av SPK og som ikke betaler arbeidsgiverandel i dag.*

NIF har siden 1955 gjennom medlemskap i Statens pensjonskasse (SPK) hatt fritak for arbeidsgiverandel (gjeldende fra 01.07.1953). NIF er en av 20 organisasjoner som rammes av endringene, men Norges idrettsforbund er den organisasjonen som rammes hardest økonomisk. For oss betyr denne endringen i regelverket en reduksjon av vår finansiering over spillemidlene på anslagvis 15,7 millioner kroner ved full innføring i 2023.

Det var tungtveiende grunner som ble lagt til grunn da NIF ble innlemmet i SPK. Idretten spilte gjennom etterkrigstiden en helt sentral rolle i samfunnet, noe som også i sin tid gjorde at vi fikk ta del i ordningen. Gjennom ordningen har det offentlige gjort det enklere for oss å utøve vårt samfunnsoppdrag. Idretten har fortsatt et like viktig samfunnsoppdrag, og vi opplever både et økende behov og et samfunnsmessig ønske om at idretten skal nå ut til flere og ta en sterkere rolle i samfunnet både lokalt og nasjonalt.

NIF er en paraplyorganisasjon for all organisert idrett i Norge og er i stor grad finansiert via spillemidler. En viktig rolle for NIF er å inneha gode og kompetente servicetjenester til hele norsk idrett samt drive utvikling og fornyelse, slik at organisasjonen som helhet evner å legge til rette for å utløse og bruke engasjementet til den enorme frivilligheten og dugnaden i norsk idrett på beste mulig måte for idrettsbevegelsen og samfunnet. Dette legger NIF til rette for via særforbund og idrettskretser i noen grad direkte til de nesten 11000 idrettslagene. NIF er blant annet ansvarlig for hele digitaliseringen av idrettsorganisasjonen, noe som er nødvendig for at medlemmene og frivilligheten skal blomstre og øke rekrutteringen.

Omleggingen av pensjonsordningen vil få store konsekvenser for vår økonomi og vil ha stor innvirkning på aktiviteten NIF kan levere til de øvrige organisasjonsleddene og frivilligheten.

Vi ber om fortsatt offentlig dekning av ordningen.

### **Døves likeverdige deltakelse i idrett**

Hørselshemmede og døve ønsker å kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Dette

gjelder også i idretten, som utøvere nasjonalt og internasjonalt og som tillitsvalgte i idrettssammenheng på ettermiddag-, helg- og kveldstid.

Døve og hørselshemmedes rettigheter til deltakelse i samfunnet på lik linje med andre er solid og verdensomspennende forankret, blant annet i FNs «Convention of the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)». Likeverdige muligheter for deltakelse i idrett bør være en selvfølge i Norge.

Gode idrettstilbud og gode idrettsmiljøer gjør oss ikke like, men likeverdige. De skal sikre samvær, bedre deltakelse, aksept, likestilling, likeverd og bedre tilhørighet i de miljøer de hørselshemmede er i. Det er videre viktig at alle skal kunne være med, ut fra egne ønsker, forutsetninger og behov – uten at en oppfatter å bli diskriminert.

Det er spesielt to saker som har vist seg å være begrensende når det gjelder like muligheter for deltakelse i idrett:

1. Det må ikke påløpe ekstraavgifter for deltagelse internasjonalt i idrett for personer over 18 år som følge av at vedkommende har en hørselshemming.
2. Tilgangen på tegnspråktolk på ettermiddag-, helg eller kveldstid burde ikke være begrensende for idrettsdeltakelse for mennesker med hørselshemming.

Med bakgrunn i like rettigheter for deltakelse må myndighetene gi like vilkår til døve og hørselshemmede idrettsutøvere, uansett alder, gjennom dekning av utgifter til tegnspråktolk ved deltakelse i idrettskonkurranser og/eller trening internasjonalt. Utøvere uten hørselshemming betaler sine kostnader ved deltakelse selv, det vil også hørselshemmede utøvere gjøre. Det er tilpasningen og tilleggskostnaden vi ber myndighetene kompensere.

Norges idrettsforbund oppfordrer myndighetene til å sikre den individuelle rettigheten til tolking som hørselshemmede har gjennom folketrygden, gjennom å sikre at ordningen også må gjelde på ettermiddags- og kveldstid, og i helgene.

Norges idrettsforbund ønsker regjeringspartiene lykke til med arbeidet med revidert nasjonalbudsjett. Vi imøteser en god dialog fremover til beste for hele idrettsbevegelsen i samfunnet. Ta gjerne kontakt dersom dere trenger ytterligere opplysninger.

Med vennlig hilsen

  
Berit Kjøl  
president

  
Karen Kvalevåg  
generalsekretær